

ПОЛТІНІНА

Ольга Павлівна
olgapp86@gmail.comк.е.н., доцент кафедри
фінансів, ХНЕУ ім. С.
Кузнеця

УДК 338.2: 336.6

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ
РЕСУРСІВ В АСПЕКТІ ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМAPPROACHES TO THE DEVELOPMENT AND USE OF FINANCIAL
RESOURCES IN TERMS OF VALUE-ORIENTED BUSINESS MANAGEMENT

Стаття присвячена визначенню напрямів формування та використання фінансових ресурсів підприємства, з урахуванням цілей вартісно-орієнтованого управління. Обґрунтована доцільність прийняття управлінських рішень, щодо формування фінансових ресурсів та їх використання за критерієм максимізації вартості підприємства.

Статья посвящена определению направлений формирования и использования финансовых ресурсов предприятия, с учетом целей ценностно-ориентированного управления. Обоснована целесообразность принятия управленческих решений, в отношении формирования финансовых ресурсов и их использования по критерию максимизации стоимости предприятия.

The article is devoted to defining areas of formation and use of financial resources, the goals of value-based management. The expediency of management decisions on the formation of financial resources and their use by the criterion of maximizing the value of the company.

Ключові слова: фінансові ресурси, вартісно-орієнтоване управління, управлінські рішення

Ключевые слова: финансовые ресурсы, стоимостные-ориентированное управление, управленческие решения

Keywords: financial resources, value-based management, management decisions

ВСТУП

В сучасній економіці відповідно механізму управління фінансовими ресурсами підприємства визначають три рівні управління: стратегічне, тактичне та оперативне. Прийняття управлінських рішень на кожному рівні передбачає визначення пріоритетних критеріїв їх оцінки. Сьогодні ринкові умови вимагають орієнтації на підвищення ринкової вартості підприємства.

Впродовж останніх років дедалі більше уваги науковці приділяють проблемі вартісно-орієнтованого управління саме у фінансовій науці, серед авторів, кі присвятили свої роботи цій проблематиці слід окремо виділити В.А. Боднарюк, Н.В. Грапко, О.О. Захаркін, З.О. Коваль, М.В. Коломієць, Т.В. Момот, проте залишаються невизначеними основні напрями саме формування та використання фінансових ресурсів у вартісно-орієнтованому управлінні.

МЕТА РОБОТИ полягає у обґрунтуванні напрямів прийняття управлінських рішень, щодо формування та використання фінансових ресурсів за критерієм максимізації вартості підприємства.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методичною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси

Internet. При проведенні дослідження використано методи аналізу, порівняння та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Для формування ефективного комплексу заходів, щодо управління фінансовими ресурсами (ФР), залученими коштами, а також управління структурою капіталу та визначення його оптимального складу, який мінімізував би середньозважену вартість і максимізував ринкову вартість підприємства. Раціональне управління фінансовими ресурсами підприємств включає наступні етапи [1, 2, с. 157]: виявлення та формулювання задачі управління фінансовими ресурсами підприємств, що має бути вирішена на базі використання минулого досвіду; прийняття управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів та його реалізація; аналіз результатів прийнятого рішення з погляду можливих способів його модифікації чи зміни, а також врахування його результатів в процесі розробки напрямів максимізації вартості підприємства.

Висока залежність фінансових результатів виробничо-господарської діяльності підприємства від безлічі зовнішніх і внутрішніх загроз, визначають необхідність розробки такої системи управління фінансовими ресурсами, яка б дозволяла виконувати стратегічні та поточні цільові установки. Для цього необхідно, при ухваленні рішень з управління

фінансовими ресурсами, визначити сукупність фінансових показників, що характеризують цільову ефективність їх виробничо-господарської діяльності та його ринкову вартість. Такою сукупністю

показників є підходи, до яких належать концепції, методи, механізми та інструментарій, щодо управління фінансовими ресурсами підприємства представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до управління фінансовими ресурсами підприємства

№ з/п	Концепція методи, механізми та інструменти	Характеристика концепцій, методів, механізмів та інструментів	Зв'язок концепцій, методів, механізмів та інструментів з управлінням фінансовими ресурсами
1	Системний підхід (концепція)	Заснована на загальній теорії систем, що вказує на специфіку, сутність об'єкту управління як системи та усі взаємозв'язки з іншими господарськими системами	Дозволяє розглядати процес управління фінансовими ресурсами як систему взаємозв'язаних елементів, на основі обліку властивостей системи, її складових і синергетичного ефекту
2	Стратегічний менеджмент (концепція)	Управління, засноване на цілях, формуванні та реалізації стратегій, спрямованих на досягнення підприємством поставлених цілей	Сприяє реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами в нових ринкових умовах
3	Концепція фінансової безпеки	Містить сукупність теоретичних положень стратегій, елементів, що забезпечують фінансову безпеку господарської системи	Забезпечує довготривалу стійкість фінансових стосунків підприємств, забезпечуючи досягнення безпеки підприємств
4	Управління надійністю (метод)	Управління, засноване на виявленні причин порушення надійності роботи підприємства	Сприяє підвищенню фінансової безпеки, виявленню специфічних ризиків надійності підприємства
5	Бюджетування і внутрішній аудит (механізми)	Бюджетування – це механізм управління фінансовими ресурсами підприємства на основі бюджету окремих підрозділів. Внутрішній аудит – це оцінка підвищення ефективності процедур управління ризиками та внутрішнього контролю	Сприяють реалізації функцій антикризового управління, спрямованого на фінансову стійкість підприємства
6	Управління ризиками (інструментарій)	Управління, засноване на ідентифікації, моніторингу і мінімізації ризиків	Дозволяє виявити і нівелювати ризики, які властиві процесу управління фінансовими ресурсами

Як бачимо з даних табл. 1, кожний елемент підходу має власний зв'язок з управлінням фінансовими ресурсами. Цей зв'язок, як правило, відображає лише позитивні наслідки впливу конкретного елемента підходу на управління фінансовими ресурсами підприємств [3].

На рівні підприємства управління фінансовими ресурсами повинне розглядатися як адаптивний механізм з допомогою якого воно постійно перебудовується в процесі пошуку найбільш ефективних зв'язків з навколишнім економічним середовищем. Так для більш ефективної реалізації механізму прийняття рішень з управління фінансовими ресурсами підприємств, визначимо

критерії та показники управління (рис. 1).

Оцінку якості управління фінансовими ресурсами підприємства необхідно проводити за критеріями стійкості, платоспроможності та вартості підприємства, які розглядаються через показники вартості капіталу та активів, ліквідності та оборотності, що дає можливість кількісно оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень рентабельності та динаміку зміни вартості показників. Закордонні підприємства застосовують механізм управління фінансовими ресурсами підприємств, який використовується для визначення конкурентних переваг від залучення фінансових ресурсів з різних джерел фінансування (рис. 2).

Рис. 1. Критерії та показники управління фінансовими ресурсами

Рис. 2. Механізм управління фінансовими ресурсами підприємств

Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства є значним фактором впливу на механізм управління фінансовими ресурсами підприємств. Цей механізм, як система взаємопов'язаних елементів, взаємодія яких передбачає реалізацію комплексу заходів, спрямованих на забезпечення підприємства достатнім обсягом фінансових ресурсів на кожному етапі його функціонування відповідно до критеріїв максимізації вартості кожного конкретного підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження доводить, що механізми управління фінансовими ресурсами промислових підприємств за критерієм вартості відрізняються на сам перед тим, що закордонні підприємства беруть до уваги показники вартості підприємства, в той час, як вітчизняні лише розглядають фінансові інструменти. Це є суттєвою відмінністю, але може стати досить вагомим фактором підвищення ефективності механізму управління, що може призвести до збільшення економічного ефекту від управління фінансовими ресурсами. Схожість вітчизняного механізму управління фінансовими ресурсами з

закордонним дає змогу простежити та обрати найбільш правильний та ефективний з вже застосованих на практиці. Дасть змогу приблизно оцінити отриманий в майбутньому результат та зіставити обсяг затребуваних ресурсів з кінцевим результатом.

Список використаних джерел

1. Грапко Н.В. Вартісно-орієнтований підхід в управлінні фінансами підприємств / Н.В. Грапко // Наукові праці КНТУ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/35.pdf

2. Джерелейко С.Д. Управління фінансовими ресурсами промислових підприємств / С.Д. Джерелейко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2009. – № 1. – С. 156 – 160.

3. Коваль З.О. Оцінювання ефективності вартісно-орієнтованого управління підприємством в екосистемі інновацій / З.О. Коваль // Lviv Polytechnic National University Repository – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12885/1/054_357_714.pdf